

ئادابه‌کانی سەردانیکردنی مزگەوتی پێغەمبەری خوا صلی اللہ علیہ وسلم

< کوردی >

نووسینی سەماحەتی شیخ

عبدالعزیز بن عبدالله بن باز (رەحمەتی خۆی لێ بیٔ)

وەرگیڕانی: دەستەئەبەشی زمانی کوردی مائپه‌ری ئیسلام ه‌اوس

پیداچونەوه‌ی: پشتیوان سابیر عەزیز

آداب زیارة مسجد النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

< کردی >

سماحة الشيخ

عبد العزيز بن عبد الله بن باز (رحمه الله)

۱۳۱

ترجمة: فريق اللغة الكردية بموقع دار الإسلام

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

نادابه کانی سهردانیکردنی مزگهوتی پیغه مبهری خوا صلی الله علیه و سلم

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان

پیشه کی :

سو پاس وستایش بو خوای گه و ره و میهره بان و دروود و صلوات و سه لام له سهر پیشه وای مرؤفایه تی محمدی پیغه مبهری ئیسلام وئال و بهیت و هاو هل و شوینکه و توانی هه تا هه تایه .

سهردانیکردنی مزگهوتی پیغه مبهری خوا ﷺ سوننه تیکه له سوننه ته کان ده کریت له کاتی حج کردندا بیت، و ده کریت له غهیری کاتی حج کردنیدا بیت، ئه ویش به به لگه ی ئه و فهرموودانه ی له هه ردوو سه حیجی بوخاری و موسلیمدا هاتوون، ئه بو هورهیره (خوای لئ رازی بیت) ده گپریته وه و ده لیت : پیغه مبهر ﷺ فهرموویه تی: { صلاة في مسجدي هذا خير من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام } (1) و اتا : نویتیک له م مزگهوته ی من له هزار نویتزی مزگهوته کانی تر باشتره، جگه له مزگهوتی حه رام نه بیت (2) .

ههروه ها عه بدولای کورپی عومه ر (خوا له خوی و باوکی رازی بیت) رپوایه تی کردوو ه، که پیغه مبهر ﷺ فهرموویه تی: { صلاة في مسجدي هذا أفضل من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام } (3) و اتا : نویتیک له م مزگهوته ی من له هزار نویتزی مزگهوته کانی تر باشتره، جگه له مزگهوتی حه رام نه بیت.

عه بدولای کورپی زوبهیر (خوا له خوی و باوکی رازی بیت) له پیغه مبهره وه ﷺ رپوایه تی کردوو ه که فهرموویه تی: { صلاة في مسجدي هذا أفضل من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام ، و صلاة في المسجد الحرام أفضل من مائة صلاة في مسجدي هذا } (4) و اتا : نویتیک له م مزگهوته ی من له هزار

(1) ئیمامی بوخاری رپوایه تی کردوو ه .

(2) چونکه بهک نویت له مزگهوتی حه رام خیری سه د هزار نویتزی مزگهوته کانی تری هه به .

(3) ئیمامی موسلیم رپوایه تی کردوو ه .

(4) ئیمامی ئه حمه د وئین خزیمه وئین حه بان رپویه تیان کردوو ه .

نوێژی مزگهوتەکانی تر باشتره، جگه له مزگهوتی حه‌رام نه‌بیت، وه یه‌ك نوێژ له مزگهوتی حه‌رام له سه‌د نوێژی ناو مزگهوتە‌كه‌ی من باشتره.

جابر (خوای لی‌ی رازی بیت) له پیغمبه‌ره‌وه ﷺ رپوایه‌تی کردووه كه فه‌رموویه‌تی: { صلاة في مسجدي هذا أفضل من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام، وصلاة في المسجد الحرام أفضل من مائة صلاة في مسجدي هذا }⁽⁵⁾ واتا: نوێژێك له‌م مزگهوتە‌ی من له‌ هه‌زار نوێژی مزگهوتە‌کانی تر باشتره، جگه له‌ مزگهوتی حه‌رام نه‌بیت، وه یه‌ك نوێژ له‌ مزگهوتی حه‌رام له‌ سه‌د نوێژی ناو مزگهوتە‌كه‌ی من باشتره.

فه‌رمووده‌كان له‌م باره‌یه‌وه زۆر و زه‌به‌نده‌ن، به‌لام ده‌بیت ئه‌وه بزانی‌ن كه سه‌ردانی‌کردنی مه‌دینه و مزگهوتی پیغمبه‌ری خوا ﷺ سوننه‌ته و واجب نیه، وه هه‌یچ په‌یوه‌ندیه‌کی نیه به‌ ئه‌ركان و واجبات و مه‌ناسیكه‌کانی حه‌جه‌وه، واتا: ئه‌گه‌ر كه‌سیك هاته حه‌ج و سه‌ردانی مه‌دینه‌شی نه‌کرد حه‌جه‌كه‌ی دروسته، ئه‌ویش به‌ به‌لگه‌ی ئه‌م فه‌رمووده‌یه كه پیغمبه‌ری خوا فه‌رموویه‌تی: { لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد الحرام ومسجدي هذا والمسجد الأقصى }⁽⁶⁾ واتا: گه‌شت مه‌كه‌ن و كۆل و بار مه‌پێچنه‌وه بۆ سه‌ن مزگهوت نه‌بیت، مزگهوتی حه‌رام، و مزگهوتە‌كه‌ی من (واته مزگهوتی پیغمبه‌ر)، و مزگهوتی ئه‌قسا نه‌بیت .

(5) ئیمامی ئه‌حمه‌د و ئیبن ماجه رپویه‌تیان کردووه .

(6) ئیمامی بوخاری و موسلیم هاو‌پان له‌سه‌ر ئه‌م فه‌رمووده‌یه .

نادابه کانی سهردانی کردنی

مزگهوتی پیغه مبهر ﷺ وچند جیگایه تی تر له شاری مه دینه

ئه گهر که سیک سهردانی مه دینه ی کرد و گه یشته ناو مزگهوتی پیغه مبهری خوا ﷺ سوننه ته قاچی راستی پیش بخات و بلیت: { بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله ، أعوذ بالله العظيم وبوجهه الكريم وسلطانه القديم من الشيطان الرجيم اللهم افتح لي أبواب رحمتك } (7)، ده بیت بزاینن ئه م ذیکره بۆ هه موو مزگهوته کانی تریش دهوتریت و ذیکریکمان نییه تاییهت بیت به مزگهوتی پیغه مبهری خواوه ﷺ .

پاشان دوو ره کات نوژی (تحية المسجد) ده کات ودوعا ونزای خیر بۆ خوی و خزمان ودوستانیشی ده کات، خۆ ئه گهر له رهوزهی مبارهک بیكات ئه وه باشره ههروهک پیغه مبهر ﷺ ده فهرمویت: { ما بين بيتي ومنبري روضة من رياض الجنة ومنبري على حوضي } (8) واته : نیوان ماله کهم ومینه بهره کهم باخیکه له باخه کانی بههشت، مینه بهره کهشم له سه رهوزه کهمه.

ئینجا سهردانی گۆری پیغه مبهری خوا ﷺ ده کات، به ئه ده ب و ئیخترامه وه به رامبهری ده وه ستیت، و به ده نگیکی له سه ره خۆ وه سه لامی لیده کات و ده لیت : " السلام عليك يا رسول الله ورحمة الله وبركاته " چونکه له سونه نی ئه بی داودا هاتوه که ئه بو هورهیره (خوای لی رازی بیت) ده گپرتته وه که پیغه مبهر ﷺ فهروویه تی: { ما من أحد يسلم علي إلا رد الله علي روحي حتى أرد عليه } (9) و اتا : هه ره که سیک سلاوم له سه ره بکات ئه وه خوای گه و ره گیانم بۆ ده گپرتته وه، تاوه کو وه لامی سلاوه که ی بده مه وه.

خۆ ئه گهر ئه وه که سه ی که سهردانی پیغه مبهری خوا ﷺ ده کات گهر بهم شیوه یه ش سلاوی کردو ووتی : " السلام عليك يا نبي الله ، السلام عليك يا خيرة الله من خلقه ، السلام عليك يا سيد المرسلين وإمام المتقين ، أشهد أنك قد بلغت الرسالة وأديت الأمانة ونصحت الأمة وجاهدت في الله حق جهاده " ئه وه هه یج کیشه و گرتتیکی تیدا نیه له بهر ئه وه ی ئه مانه هه مووی وه سفی پیغه مبهرن ﷺ ، له هه مان

(7) ئه بو داود رپوایه تی کردوه .

(8) ئیمامی بوخاری وموسلم هاوړان له سه ره ئه م فهرمووده یه .

(9) ئیمامی ئه حمده وئبو داود رپوایه تیان کردوه، وئیمامی نه وه ویش به فهرمووده یه کی سه حیجی داناوه .

کاتدا ئەو دوعا و نزیایانە دە کات کە شەری وریگا پیدراون، بەشیوەیە ک سلاو کردن و صەلاواتدان لەسەر خۆشەوێستمان محمد المصطفی ﷺ پیکهوه کۆ دە کاتهوه، ئەمەش لە پیناو کارکردن بەو ئایەتە پیرۆزەیی کە خوای گەورە لەم بارەییەوه فەرموویەتی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (10) واتا: ئەی باوەرداران صەلاوات لەسەر پیغمبهەر ﷺ بدەن، و دروود و سەلامیشی بۆ بنێرن .

پاشان سەلام لە ئەبو بە کری صدیق و عومەری کورپی خەتاب دە کات (خوایان لێ رازی بیت)، عەبدوڵای کورپی عومەر (خوا لە خۆی ولەباوکی رازی بیت) ئە گەر سلاوی لە پیغمبهەر ﷺ و هاوێلانێ بکردبا، تەنھا بەم شیوەیە دە یوت: "السلام عليك يا رسول الله"، "السلام عليك يا أبا بكر"، "السلام عليك يا أبتاه"، واتا: سەلامت لێ بیت ئەی پیغمبهری خوا، سەلامت لێ بیت ئەی ئەبو بە کری، سەلامت لێ بیت ئەی باو کە گیان، پاشان دە پڕۆیشت.

ئەم سەردانیکردنە تەنھا بۆ پیاوانە و تاییبەتە بە ئەوانەوه، بەلام ئافەرەتان هیچ سەردانێک ناکەن بۆ گۆرستان چونکە رپوایە تکراره لە پیغمبهرهوه ﷺ کە نەفرەتی کردووه لەو ئافەرەتانهی کە سەردانی گۆرستان دە کەن، هەر وهه نەفرینیشی کردووه لەو کەسانەیی کە گۆرەکان دە کەن بە چراخان و شوپیی نوێژ و سوژدە بردن .

دەبیت ئەوهش بزانی سەردانیکردنی مەدینە بە مەبەستی نوێژکردن لە مزگوتی پیغمبهەر ﷺ و دوعا کردن و نزا و پارانهوه تیندا، وە ک چۆن رینگا پیدراوه لە تەواوی مزگوتەکانی تر بە هەمان شیوە لە مەدینەش رینگا پیدراوه، وە ک فەرمووده کان جەختیان لێوه کردووه تەوه بۆ هەموو کەسێک کارێکی مەشروع وریگا پیدراوه .

سوننەتە ئەو کەسەیی کە سەردانی مزگوتی پیغمبهری خوا ﷺ دە کات هەر پینج نوێژە فەرزە کەیی لەوئ بکات، وە زۆر لە خوای گەورە پاریتەوه و نزا بۆ خۆی و خزمان و دۆستانیشی بکات، وە هەول بەدات

تهنانهت نوپژه سوننه ته کانیسی ههر له مزگوتی پیغمبهر ﷺ بکات، وه زوربهی کاته کانی تهرخان بکات بو عیبادت و پهرستن تیدا، ئه ویش له بهر ئه و فزل و خیر و پاداشته گهره ی که تایبه ته به و مزگوته وه .
باشتر وایه که زور نوپژی سونهت له رهوزهی مبارهک بکات به به لگهی ئه و فرموده سه حیحانه ی پیشووتر ئامازه مان پیکرد که له باره ی گهره ی ئه م شوینه وه وارید بوون، وه ک پیغمبهر ﷺ ده فرموویت:
{ ما بین بیته ومنبری روضه من ریاض الجنة }⁽¹¹⁾ واتا : نیوان ماله که م و مینه ره که م باخیکه له باخه کانی به هه شهت .

سه بارهت به نوپژه فرهزه کانیسی پیویسته ئه و که سانه ی که سهردانی مه دینه ده که ن هه ولی ریزی یه که می نوپژی جه ماعت بدن، ماوه یه ک پیش ئه نجامدانی نوپژ له مزگوت ئاماده بن، چونکه ده باره ی هاندان و ئاماده بوونی ریزی یه که می نوپژ له فرموده سه حیحه کانداهاتوه، که پیغمبهر ﷺ فرموویه تی : { لو يعلم الناس ما فی النداء والصف الأول ثم لم يجدوا إلا أن يستهموا علیه لاستهموا }⁽¹²⁾ واتا : ئه گهر خه لکی بیانزانیایه خیر و پاداشتی بانگ و ئاماده بوون له ریزی یه که می پیشه وه ی نوپژی جه ماعت چه ندیک گهره و مه زنه، وه پاشان بچونایه بوی و به ده ستیان نه هیتایه به تیروپشک نه بوایه، ئه و تیروپشکیان له نیوان خویاندا بو ده کرد .

له فرموده یه کی تریشدا پیغمبهری خوا ﷺ به هاوه له کانی فرمووه : { تقدموا فأتمو ابی ولیاتم بکم من بعدکم ولا یزال الرجل یتأخر عن الصلاة حتی یؤخره الله }⁽¹³⁾ ئه م فرمووده یه پیغمبهری خوا ﷺ کاتیک فرمووی که ههستی کرد ژماره یه ک له هاولانی له نوپژی جه ماعت و ریزی یه که م دواده که ون، بویه پی فرموون : پیش بکه ون و ئیقتدام پی بکه ن، بو ئه وه ی خه لکانی تری دوا ی خوتان چاو له ئیوه بکه ن، به رده وام که سانیک له نوپژی جه ماعت و ریزی یه که م دوا ده که ون، تا خوی گهره ش سزایان ده دات و دویان ده خات، وه له فزل و په حمه تی خوی دووریان ده خاته وه .

(11) ئیمامی بوخاری و موسلیم هاوران له سه ر ئه م فرمووده یه .

(12) ئیمامی بوخاری و موسلیم هاوران له سه ر ئه م فرمووده یه .

(13) ئیمامی موسلیم رپوایه تی کردوه .

عائیشهی دایکی ئیماندارانیش (خوای لی پازی بیت) ریوایه تی کردووہ کہ پیغمبهر ﷺ فرموویه تی : { لا یزال الرجل يتأخر عن الصف المقدم حتى يؤخره الله في النار }⁽¹⁴⁾، واتا : بهردهوام کہ سائیک هہن له ریزی پیشمهوی نویژی جهماعهت دوا ده کهون، تا خوای گهورهش ده یانخاته ناو ناگرهوه .

ههروهها له فرمووده یه کی تردها تووه کہ پیغمبهری خوا ﷺ به هاوه له کانی فرمووه : { تصفون كما تصف الملائكة عند ربها، قالوا : يا رسول الله وكيف تصف الملائكة عند ربها؟ قال يتمون الصفوف الأول ويتراصون في الصف }⁽¹⁵⁾، واتا : بهو شیوه یه کی فریشته کان لای خوای گهوره ریز ده بهستن، ئیوهیش ریز بین، ووتیان ئه ی پیغمبهری خوا فریشته کان چون لای په رورده گاریان ریز ده بن؟ فرمووی : ریزی یه کهم ته واد ده کهن، و زور به جوانی ریز ده بن وپال ددهن به یه کهوه .

فرمووده کان لهم باره یه وه زورن، له باره ی ناماده بوون له ریزی یه کهمی نویژی، ئه م فرموودانه مزگوته که ی پیغمبهر ﷺ وگشت مزگوته کانی تریش ده گریته وه پیش فراوان کردن ودوای فراوانکردنیش، وه له پیغمبهری خوایشه وه ﷺ به فرمووده ی صحیح جیگیر بووه، که هه میسه هانی هاوه له کانی ئه دا که له لای راستی ریزی پیشمهوی نویژی جهماعهت ناماده بن، دیاره که لای راستی ریزی یه کهمی ئه و کاته ی مزگوتی پیغمبهریش له دهره وه ی په وزه ی مباره ک بووه، به مهش ئه وه دهره که ویت که گرنگی دان به نویژی کردن له لای راست و له ریزی یه کهمی نویژه وه پیشره له گرنگی دان به نویژی کردن له په وزه ی مباره ک، ئه مهش به روونی له فرمووده کانی پیغمبهری خوادا ﷺ دهره که ویت .

ههروهها سوننه ته ئه و که سه ی سهردانی مه دینه ده کات سهردانی مزگوتی قوبا بکات و نویژی تیدا بکات، چونکه له ههردوو سه حیجی بوخاری وموسلیمدا ها تووه : عه بدولای کورپی عومر ده گنریته وه و

(14) ئه بو داود ریوایه تی کردووہ، ئه م فرمووده یه فرمووده یه کی حه سه نه .

(15) ئیمامی موسلیم ریوایه تی کردووہ

ده لیت : كان النبي صلى الله عليه وسلم يزور مسجد قباء راكباً وماشيّاً ويصلي فيه ركعتين" (16) واتا :
 پیغمبهر ﷺ سهردانی مزگهوتی قوبای ده کرد به سواری یان به پیاده و تیایدا دوو ره کات نوژی ده کرد.
 سه هلی کورپی حنیف (رهزای خوی لی بیت) ده گپرتته وه که پیغمبهر ﷺ فهرموویه تی : { من تطهر
 فی بینه ثم أتى مسجد قباء وصلى فيه صلاةً كان له كأجر عمرة } (17) واته : هه ره که سیک له ماله که ی
 ده ستوژی هه لبرگیت وپاشان بیت بو مزگهوتی قوبا و نوژی تید بکات، نه وه پاداشتی وه که پاداشتی
 عومره یه که وایه.

پاشان سوننه ته سهردانی گورستانی به قیغ و شهیدانی ئو خود، و گورپی ئیمامی حمزه بکات له به ره وه ی
 پیغمبهر ﷺ سهردانی ده کردن و دعای خیری بو ده کردن، وه که فهرموویه تی : " زوروا القبور فإنها
 تذکرکم الآخرة " (18) واتا : سهردانی گوره کان بکهن له به ره وه ی رژی دوایتان وه بیر ده هینیتته وه .

پیغمبهر ﷺ ها وه له کانی فترده کرد هه رکاتیک نه گهر ویستیان سهردانی گورستان بکهن بلین : { السلام
 علیکم أهل الدیار من المؤمنین و المسلمین و إنا إن شاء الله بکم لا حقون نسأل الله لنا و لکم
 العافیة } (19) واتا : سلاوی خواتان لی بیت نه ی خه لکی وولات، یان نه ی خه لکی گورستان له
 باوه داران و له موسلمانان، به ویستی خوا ئیمهش له داهاتوو پیتان ده گهین وداواکارین له خوا له ئیمه و
 ئیوهش ببوریت .

وه ههروه ها ئیمامی تیرمودی له عهبدو لای کورپی عهباسه وه (خوی لی رازی بیت) گپراویه تیه وه که
 پیغمبهری خوا ﷺ به لای گورستانی مه دینه تیه ری، و پرووی تیکردن و پنی فهرموون {السلام علیکم
 أهل القبور یغفر الله لنا و لکم، انتم سلفنا و نحن بالآثر} (20) واتا : سلاوی خواتان لی بیت نه ی

(16) ئیمامی بوخاری و موسلیم هاوران له سه ره هم فهرمووده یه .

(17) ئیمامی نه حمده و نه سائی وئین ماجه ربوایه تیان کردووه .

(18) ئیمامی موسلیم ربوایه تی کردووه .

(19) ئیمامی موسلیم ربوایه تی کردووه .

(20) ئیمامی تیرمودی ربوایه تی کردووه .

خه لکی گۆره کان، خوای گهوره له ئیمه وله ئیوهیش خوش بیت، ئیوه پیش ئیمه رۆیشتن، وئیمهیش بهدوای ئیوه دا دین .

له کۆی ئەم فرمودانهوه ئهوه دهرده که ویت که سهردانی کردنی گۆرستان بهمه بهستی بیر کردنهوه له گۆر و ژبانی دواپۆژ وچاکه کردن له گه ل مردووه کان و دوعا و نزا کردن بۆیان کاریکی شهرعی و دروسته.

بهلام سهردانیکردنیان به مه بهستی دوعا کردن له لای ئەوان، یان مانهوه وئعتکاف کردن لایان، یان داوای جی به جی کردنی پیداویستییه کان و شیفادانی نهخۆشه کان، وه یان داواکردن له خوا له ریگهی ئەوانهوه، یان داواکردن له خوا به پله و پایه و جاهی ئەوان ههر هه موو ئەوانه سهردانیکردنی بیدعی زۆر خراپن، نه خوای گهوره و نه پیغمبهره که ی ﷺ ریگایان بهم جۆره سهردانانه نه داوه، وه سه له فی صالحی ئەم ئومه تەش کاری وایان نه کردووه، به لکو ئەوه ئەو لادانه یه که پیغمبهر ﷺ نه هی لیکردوه که فرمودیه تی : { کنت نهیتکم عن زیارة القبور، فمن أراد أن یزور فلیزر ولا تقولوا هجرأ } (21) و اتا : پیشتر ریگریم لیکردن له سهردانی کردنی گۆره کان، ئیستا ههر که سیک ده یه ویت که سهردانیان بکات با سهردانیان بکات، بهلام قسه ی نابه جی و خراپ مه کهن، مه بهست له قسه ی نابه جی و خراپیش، داواکردنی پیداویستییه کانه له مردووه کانی ناو گۆر، یان هه موو کاریکی ناشهرعیه .

ئهم بابە تانە ی باسکران هه موویان بیدعهن به لام پله کانیان جیاوازه، هه ندیک ته نها بیدعهن و شیرک نین، وه ک پارانه وه له خوای گهوره له لای گۆرپک، یان داواکردن له خوای گهوره به هه ق و مافی مردووینک، وه هه ندیکی تریان شیرکی گه ورن، وه ک پارانه وه له مردووه کان و داواکردنی یارمه تی لیان، پیشووتریش ئەمه به تیروته سه لی پروونکرایه وه، بۆیه هۆشیار به و داوای ته و فیک و رپنویتی بۆ سه ر ریگای راست له خوای گهوره بکه، خوای گهوره خۆی رپنوتینیکاره، وه هیچ په رستراویکی به هه ق نیه جگه له خوای گهوره .

(21) ئیمامی ئەحمده و نه سائی ریوا به تیان کردووه، شیخ ناصر الدین ئەلبانیش له سه حیحی سونه نی نه سائیدا ووتویه تی : فرموده یه کی سه حیحه .

هه‌ندیك ئاگاداری و هۆشیاریدان

بۆ ئه‌و كه‌سانه‌ی سه‌ردانی مزگهوتی پیغمبهری ﷺ ده‌كهن

ئهمه‌ی كه له خواره‌وه ئاماژه‌ی پیده‌ده‌ین هه‌ندیك لهو سه‌رپیچی وناشه‌ریعانه‌ن كه هه‌ندیك له زیاره‌تكارانی گۆڤی پیغمبهری ﷺ ئه‌نجامی ده‌ده‌ن، به ئومیدی ئه‌وه‌ی إن شاء الله كه لینی دوور بکه‌ونه‌وه .

یه‌كه‌م : دروست نییه بۆ هیچ كه‌سێك كه ده‌ست به‌یئت به‌و ژوروو وحوجرانه‌ی كه پیغمبهری خوا و هه‌ردوو هاوه‌له‌كه‌ی تیدا نیژراون، یان ماچی بکات یان ته‌وافیان به‌ده‌وردا بکات، چونکه ئه‌م کارانه هیچ كه‌س له سه‌له‌فی سالح وپیاوچا‌کانی ئه‌م ئومه‌ته نه‌یانکردوو، به‌لكو بیده‌یه‌کی زۆر خراپیشه، وه دروست نییه بۆ هیچ كه‌سێك داوا له پیغمبه‌ر ﷺ بکات کاره‌کانی بۆ راپه‌ریتیت، یان ناخۆشیه‌کانی ژیا‌نی له‌سه‌ر لایبات، یان شیفای نه‌خۆشی بدات، یان هه‌ر شتیکی تری له‌م شیوه‌یه، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م داواکاری وپارانه‌وه وها‌نا وهاوار بۆ بردنانه ته‌نها وته‌نها ده‌ییت له‌ خوای گه‌وره‌ بکرین، وه غه‌یری ئه‌و هیچ كه‌سێك توانای ئه‌وه‌ی نیه جی به‌جیان بکات، وه چاک بزانه داواکردنی ئه‌م شتانه له‌ مردوو‌ه‌کان هاو‌لدانانه و په‌رستنی شتانیك جگه له‌ خوا، وه ئاینی پیروزی ئیسلامیش له‌ سه‌ر دوو بنه‌ما وبنچینه بنیاتراوه : یه‌كه‌میان : ئه‌وه‌یه كه ته‌نها خوای گه‌وره‌ په‌رسترت، دووه‌میشیان ئه‌وه‌یه ئه‌و په‌رستنه ته‌نها به‌و شیوه‌یه بی‌ت كه خوا و پیغمبه‌ره‌كه‌ی ﷺ رینگایان پیداو، ئه‌وه‌ش مانای ته‌واوی شایه‌تومانى " أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا رسول الله"یه ..

دووه‌م : ناییت داواى شه‌فاعه‌ت له پیغمبه‌ری خوا ﷺ بکریت، له‌به‌رئه‌وه‌ی رینگادان به‌ شه‌فاعه‌ت کردن مولکی خوای گه‌وره‌یه، وه ناییت له‌غه‌یری خوا له هیچ كه‌سێکی تر داوا بکریت، وه‌ك خوای گه‌وره ده‌فه‌رمووت: ﴿ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ﴾ (22) واتا : ئه‌ی موحه‌مه‌د پینان بلی: تکا‌ارو تکا‌وه‌رگرتن و تکا‌کردن، هه‌ر هه‌مووی بۆ خوايه، هیچ كه‌سێکی دیکه هیچ شتیکی به‌ ده‌ست نییه .

بۆیه دهییت بلیت : (اللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ نَبِيَّكَ ، اللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ مَلَائِكَتَكَ وَعِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ ، اللَّهُمَّ شَفِّعْ فِيَّ أَفْرَاطِي) وانا : خواجه بمخهسته بهر شفاعهتی پیغمبهره کهت، خواجه بمخهسته بهر شفاعهتی فریشته کانت، خواجه بمخهسته بهر شفاعهتی بهنده باوهرداره کانت، خواجه بمخهسته بهر شفاعهتی ئه و منالانهی خۆمان که له پیش خۆمانه وه مردوون⁽²³⁾، بهلام سهبارت به مردووان هیچ شتیکیان لی داوا ناکریت، نه شفاعت ونه غیری شفاعهتیش، جا ئه و مردوانه پیغمبهران بن یان غیری پیغمبهرانیش بن، له بهرته وهی ئه م جۆره دوعا و نزا و پارانه وانه له شهردا ریگه پندراو نیه، چونکه کهسی مردوو له دونیا ده چووو کاره کانی ده بچریت و په یوه ندی به دونیا وه نامینیت ته نها له و شتانه دا نه بیت که خوی گه و ره و پیغمبهر ﷺ دیاریان کردوه، وه که وه لامدانه وهی ئه و سه لاوات و سه لامانهی ده کریت له پیغمبهر ﷺ .

له سه حیجی موسلیمدا هاتوو که ئه بو هورهیره (خوی لی رازی بیت) ئه لیت : پیغمبهر ﷺ فرموویه تی : { إذا مات ابن آدم انقطع عمله إلا من ثلاث : صدقة جارية أو علم ينتفع به ، أو ولد صالح يدعو له }⁽²⁴⁾ وانا : کاتیک مرؤف ده مریت گشت کاره کانی ده پچرین جگه له سی شت نه بیت، خیریکی بهرده وام، یان زانستیکی سوود به خش، یان مندالیکی سالح دووعای بۆ بکات .

ئه وهی دروست بووه له داواکردنی شفاعت له پیغمبهر ﷺ له و کاته بووه که له ژباندا بووه، له گه ل رۆژی قیامت به هۆی ئه وهی ده توانیت پیشبکه ویت و داوا له خوی گه و ره بکات، بهلام له دونیادا که کاتیک که پیغمبهری خوا وه فاتی کردوه نابیت بچینه سه ر گۆره کهی و داوای شفاعهتی لی بکه ین، ئه مهش تایهت نیه به لکو گشتگیره بۆ ئه و و گشت مردویه کی تر.

بهلام له دونیادا دروسته موسلمانیک به براکهی بلیت : لای خوا شفاعهت بۆ بکه، به و مانایهی دوعام بۆ بکه لای خوی گه و ره، له بهرامبهردا دروسته بۆ ئه و که سهی پیی و تراوه دوعام بۆ بکه، ئه ویش داوا له خوا بکات بۆ براکهی بکات ئه گه ر هاتوو ئه و داواکاریه حه لال بیت، بهلام له رۆژی قیامت هیچ

(23) چونکه له فرمودهیه کدا هاتوو، که پیغمبهری خوا فرموویه تی : منالی باوهرداران له بهردم ده رگای به هه شتدا ده وه ستن و جاوه پروان ده که ن و ده لین : ناچینه به هه شته وه هه تاوه کو دایک و باو کیشمان نه چنه ژوو ره وه .

(24) ئیمامی موسلیم ریوایه تی کردوه .

که سیک بوی نیه شه فاعهت بکات تنها دوی ئه وهی خوی گه وره مؤله تی ده دات، وهك خوی گه وره ده فهرموویت: ﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾ (25) واتا: ئه وه کیه (بتوانیت) شه فاعهت وتکا بکات له لای خوی گه وره، به بی مؤله تی ذاتی هه ق تهعلا خوی .

به لام حاله تی مردووان تابه ته وناییت هاوشیوهی کهسانی زیندوو، یان دوی زیندوو بوونه وه ئه ژمار بکریت، ئه ویش له بهر ئه وهی مروّف که مرد ئیتر ده سه لاتی نامییت و هه موو په یوه ندیه کی به دونیا وه ده بچریت چونکه ئه وه که سه به خته وه ری خویشی وه ستاوه له سه ر کارو کرده وه چاکه کانی، ئه وه کارانه ی نه بیته که خوی گه وره و پیغهمبهر جو دایان کرده ته وه، داوا کردنی شه فاعه تیش له و شته جیا کراوه کان نیه وناییت داوای شه فاعه تی لی بکریت، وه هیچ گومانی تیدا نییه که پیغهمبهر ﷺ دوی وه فاتی له بهرزه خدا ژانی هه یه ژیانیکی بهرزه خیانه، باشترینه له ژانی شه هیده کان به لام ده بیته بزاین ژیانیکه وهك شیوهی ژانی دونیای نیه، وه وهك ژانی دوی زیندوو بوونه وهی نییه له رۆژی قیامه تدا، به لکو ژیانیکه چۆنیه تی وشیه که ی نازانریت، به لکو تنها خوی گه وره ده یزانیته، ئه مهش له فهرمووده ئاماژه ی پیکراوه، وهك پیغهمبهر ﷺ ده فهرموویت: { مَا مِنْ أَحَدٍ يَسْلَمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أُرَدَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ } (26) واتا: هه رکه سیک سه لام لی بکات، خوی گه وره گیانم به بهر دا ده کاته وه بو ئه وهی وه لامی ئه وه که سه بده مه وه که سه لامه که ی لی کردووم .

ئهم فهرمووده یهش به لگه یه له سه ر ئه وهی پیغهمبهری خوا مردووه و گیانی له جهسته جیا بوته وه، به لام بو وه لامدانه وهی سه لامی سه لام لیکه رانی خوی گه وره گیانه که ی بو ده گه رپیتته وه، ئه وه ده قانه شی له قورئان وسوننه ت که باس له وه فاتی ده که ن زور وزه به ندهن، وبابه تیکه کۆدهنگی زانایانی له سه ره، به لام ئهم ده قانه وهك ئاماژه مان پیدا ریگری له ژیان بهرزه خیه که ی ناکات، ههروهك چۆن مردنی شه هیدان ریگری له ژانی بهرزه خیان ناکات، وهك له م ئابه ته پیروزه دا ئاماژه ی پیکراوه: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾ (27) واتا: هه رگیز وامه زانن و وادامه نین ئه وانیه له پیناوی

(25) سورتهی البقرة: 255 .

(26) ئیمامی ئه حمده و ئه بو داود ریوایه تیان کردووه، و ئیمامی نه وه ویش به فهرمووده یه کی سه حیجی داناوه .

(27) سورتهی ال عمران: 169 .

خودا شهید بوون و کوژران، ئەوان مردبن، نهخیر وانیه، بهلکو ئەوانه زیندوون، لای پهروهردگاریان له رزق و رۆزی (هه‌مه جۆرو تایبەت) به‌هره‌مه‌ندن .

پوونکردنه‌وه که‌شمان سه‌باره‌ت به‌م مه‌سه‌له‌یه که‌مێک درێژه‌دادری پێوه دیاره؛ ئەویش له‌به‌ر ئەوه‌ی پێویست بوو، چونکه گومانگه‌لیک له‌م باره‌یه‌وه ده‌خه‌رتته‌ پوو، که سه‌رده‌ کێشن بۆ شیرک و‌هاوه‌ل‌ بریاردان و‌په‌رستنی مردووه‌کان و‌گۆره‌کانیان، له‌خوای گه‌وره‌ ده‌پارێنه‌وه که ئیمه و‌ته‌واوی موسلمانانیش به‌دوور بگریت له‌و شتانه‌ی پێچه‌وانه‌ی شه‌ریعه‌ته‌که‌یه‌تی.

سینهم : هه‌ندیک له‌و که‌سانه‌ی سه‌ردانی گۆری پیغمبه‌ری خوا ﷺ ده‌که‌ن ده‌نگیان به‌رز ده‌که‌نه‌وه، و‌زۆر له‌وئ ده‌وه‌ستن، ئەمه‌ش پێچه‌وانه‌ی ئاینی پیروزی ئیسلامه، چونکه خوای گه‌وره له‌ باوه‌پ‌دارانی قه‌ده‌غه‌ کردووه که ده‌نگیان به‌زر بکه‌نه‌وه به‌سه‌ر ده‌نگی پیغمبه‌ری خودا ﷺ، و‌ه‌ پێگری لێکردوون به‌و شیوه‌یه‌ی قسه‌ له‌ گه‌ل یه‌کتری ده‌که‌ن هه‌ر به‌و شیوه‌یه‌ له‌ گه‌ل پیغمبه‌ری خودا قسه‌ بکه‌ن، و‌ه‌ هانیا‌ن ده‌دات که به‌ده‌نگیکه‌ی هێمن و‌ له‌سه‌ر خۆ له‌نیوان یه‌کتیدا گه‌توگۆ بکه‌ن کاتیک لای ئەون، و‌ه‌ک خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رموویت : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿۲۸﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿۲۹﴾﴾ (28) و‌اتا : ئە‌ی ئە‌وانه‌ی باوه‌پ‌تان هێناوه، له‌کاتی گه‌توگۆدا ده‌نگتان به‌سه‌ر ده‌نگی پیغمبه‌ر ﷺ دا به‌رز مه‌که‌نه‌وه، و‌ه‌ قسه‌ی به‌رز و‌ بچ‌ په‌رده‌ مه‌که‌ن له‌پ‌رویدا، و‌ه‌ک چۆن له‌گه‌ل یه‌کتیدا به‌ده‌نگی به‌رزو، رووبه‌پ‌وو قسه‌ ئە‌که‌ن و‌ ده‌نگ به‌رز ئە‌که‌نه‌وه، نه‌وه‌ک به‌و هۆیه‌وه کرده‌وه کانتان به‌تال و‌پ‌ووجه‌ل‌ بینه‌وه و‌ به‌خۆ‌یشان نه‌زانن* به‌راستی ئە‌وانه‌ی که‌ده‌نگیان هێواش ده‌که‌نه‌وه له‌خه‌مه‌ت پیغمبه‌ری خودا، ئە‌وانه‌ ئە‌و که‌سانه‌ن که‌خوای گه‌وره‌ دله‌کانیانی زاخاو داوه به‌ ته‌قواو خواناسین، و‌ه‌ لێ‌وردن و‌پ‌اداشتیکی گه‌وره‌شیان له‌ به‌هه‌شتدا بۆ هه‌یه.

(28) سوره‌تی الحجرات : 2 - 3 .

چونکه زور مانهوه له لای گۆری پیغمبهری ﷺ وزور سهلام لیکردنی ده بیته هۆی دروست بوونی قهرهبالگی و ژاوه ژاو و بهرزکردنه وهی دهنگ له نزیک گۆره کهی ﷺ، ئەمەش پیچەوانه ی نایه ته که یه، چونکه پیغمبهر ﷺ هم بهزیندوویی وههم به مردوویش ده بیته رپتری لی بگیریته، وه نایته بروادارن له نزیک گۆره کهی شتیك بکهن پیچەوانه ی نادابی ئاینی پیروزی ئیسلام بیته .

چوارهم : ئەوهی هه ندیک له زیاره تکاران ده یکه ن له دوعا کردن به دهنگی بهرز و پروو کردنه گۆره کهی ودهست بهرزکردنه وه، هه موو ئەمانه پیچەوانه ی کاری سه له فی سألحه، له هاوه لانی پیغمبهر ﷺ، وپیاوچا کانی ئەم ئومه ته، به لکو ئەمه له (بیده) و داهیتراوه کانه له ئاینی پیروزی ئیسلامدا، وه پیغمبهر ﷺ فرموویه تی: { علیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدي تمسکوا بها وعضوا علیها بالنواجذ وإیاکم ومحدثات الأمور فإن کل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة }⁽²⁹⁾ و اتا : په پره وی سونه تی من وسونه تی خوله فای راشیدینی دوا ی من بکهن، دهستی پیوه بگرن و خۆتان له داهیتراوه کان به دوور بگرن، له بهرئوهی هه موو داهیتراویك بیده یه و هه موو بیده یه کیش گومراییه .

ههروه ها له فرمووده یه کی تر دا پیغمبهر ﷺ فرموویه تی: { من أحدث فی أمرنا هذا ما لیس منه فهو رد }⁽³⁰⁾ و اتا : هه ر که سیک شتیك له م ئاینه مان دابهیته که به شیک نه بیته لپی ئەوه رهت ده کرپته وه .. وه له ریوایه تی موسلیمدا هاتوو ه: { من عمل عملا لیس علیه أمرنا فهو رد }⁽³¹⁾

عهلی کورپی حوسهینی کورپی عهلی کورپی ئەبو طالب که به (زین العابدین) ناسراوه، (خوای گهوره له هه موویان رازی بیته) که سیک بیته له نزیک گۆری پیغمبهر ﷺ دوعای ده کرد، رپگری لیکرد و پیی ووت فرمووده یه کت پی بلیم که له باوکم بیستوو مه و ئەویش له باپیره مه وه ئەویش له پیغمبهری ﷺ بیستوو ه که فرموویه تی: { لا تتخذوا قبری عیدا ولا بیوتکم قبورا وصلوا علی فإن تسلیمکم یبلغنی

(29) ئەبو داود ونه سائی به سه نه دیکی حه سه ن ریوایه تیان کردوو ه .

(30) ئیمامی بوخاری وموسلیم ریوایه تیان کردوو ه .

(31) ئیمامی موسلیم ریوایه تی کردوو ه ،

أینما کنتم} (32) واتا : گۆره کهم مه کهن به جهژن و ماله کانیشان مه که به گۆرستان، سه لاواتم له سه ر بدن، چونکه له ههر شویتیک بن سلاوتان به من ده گات .

پینجه م : ئه وهی که سائیک له زیاره تکاران ده یکه ن له کاتی سه لامکردن له پیغمبه ر ﷺ به وهی دهستی راستی ده خاته سه ر چه پی وله سه ر سینگی داده نیت، یان ده یخاته ژیره وهی، وه ک چون نوێژ ده کات، نه م شیوه یه دروست نییه، نه بۆ پیغمبه ر و نه بۆ پادشا و نه بۆ سه رۆکه کان، نه بۆ هیچ که سیکێ تر، له بهر ئه وهی هیمای ملکه چی وزه لیلی نواندن و په رسته، بۆیه ناییت نه م جۆره وه ستانه بۆ هیچ که س بکریت جگه له خوای گه و ره، وه ک ئه وهی حافیز ئین چه ره له کتیبی (فتح الباریء) دا به ووردی رای زانایانی باسکردوو... بابه ته که لیتره زۆر پوونه بۆ ئه وانه ی ده یانه ویت شویتى سه له فی سالف بکه ون، به لام ئه وهی ده مارگیری هه واو ونه فس وته قلیدی کوپرانه و گومانی خراب به بانگخوازان به سه ری زال بووه ئه وه لیپرسینه وهی لای خوای گه و ره یه، داوا له خوای گه و ره ده که ین ئیمه و ئه و که سانه یش ریتوینمان بکات بۆ سه ر هه ق و راستی و ته و فیکمان بدات له سه ری .

شه شه م : هه ندیک که س له دووره وه پوو ده که نه گۆرپی شه ریفی پیغمبه ری خوا ﷺ و لیوه کانیا ن ده جو لینن، به و شیوه یه سلاوی لیده که ن و نزا و پارانه وه ده که ن، ئه مه هه مووی له دا هینرا وه کا نه و ناییت موسلمان شتیک له ئاین دابهینیت که ریگه ی پینه درا بیت، نه م کاره خو ی له خویدا جۆریکه له ووشکی و چه فا و که مته رخه می نواندن له به رامبه ر پیغمبه ری خوا ﷺ، هه ره وک ئیمام مالیک ده رباره ی نه م کاره و هاوشیوه کا نی ووتویه تی : نه م ئومه ته حال و گوزه رانی باش ناییت به و شته نه بیت که خوای گه و ره حال و گوزه رانی دهسته ی یه که می نه م ئومه ته ی پی باش کرد ... ئاشکرایه ئه وهی که حال و گوزه رانی دهسته ی یه که می نه م ئومه ته ی باشکرد، بریتی بوو له یابه ند بوون به سوونه تی پیغمبه ری خوا ﷺ و خوله فای راشیدین و هاوه لان و شویتکه و توانیه وه، کو تایی نه م ئومه ته ش باش ناییت به وه نه بیت که به توندی ده ست بگرن به وهی سه له فی صالحی له سه ر بووه ... خوای گه و ره ته واوی موسلمانان سه ربه ز و سه رفراز بکات له ده ست گرتن به وهی ده بیته هۆی رزگار بوون و به خته وه ر بوونیا ن له دنیا و قیامه تدا .

(32) حافظ عبد الواحدی مه قدیسی له په رتووکی (الاحادیث المختارة) رپوایه تی کردوو .

حهوتهم : سهردانیکردنی گۆری پیغمبهر ﷺ واجب نییه، وه له ئهرکان و واجباتی حه جیش نییه، وهك كهسانیکى نه خوینهوار و کۆمهله خه لکی بی ناگا وهاوشیوه کانیان وا گومان ده بن، به لکو ئه و كهسه ی سهردانى مزگوتى پیغمبهر ﷺ ده کات سوننه ته سهردانى گۆره كهشى بکات .

مروفي موسلمان ناييت مه به ستى له سهردانى كردنى شارى مه دینه، تهنها زیاره تکردنى گۆره كه ی پیغمبهرى خوا ﷺ بیت، به لکو ده بیت مه به ستى سهره كى سهردانى كردنى مزگوته كه ی بیت، به لام ئه گهر گه یشته مزگوتى مه دینه وپاش نوێژ کردن، ده توانیت سهردانى گۆرى پیغمبهرى خوا ﷺ، بکات، به ئه ده ب و پیره وه سلاوى لى بکات، پاشان سلاو له ههردوو هاوه له به ریره كه ی ئه بو به كرى صديق و عومهرى كورپى خه تاييش بکات (خویان لى رازى بیت) .

ئهمه ش به به لگه ی ئه وه ی له سه حیحه یندا هاتوو ه كه پیغمبهر ﷺ فه رموو یه تی : { لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد المسجد الحرام ومسجدی هذا والمسجد الأقصى } (33) واتا : گه شت مه كه ن و كۆل وبار مه پیچنه وه بۆ سه ی مزگوت نه بیت، مزگوتى حه رام، و ئهم مزگوته ی من، واتا : مزگوتى مه دینه، و مزگوتى ئه قسا نه بیت .. خو ئه گهر كه سه كه مه به ستى سهره كى له سهردانى كردنه كه ی گۆرى پیغمبهر ﷺ، یان هه ر گۆرپكى تر بیت ئه وه دروست نییه، چونكه ئه گهر گه شتکردن و كۆل وبار پیچه وانه وه بۆ لای گۆره كان كاریكى شه رعى و رپگا پیندراو بوایه ئه وا پیغمبهرى خوا ﷺ ئه مری پینده كرد و ریتوتى ئومه ته كه ی بۆ ده كرد، چونكه پیغمبهرى خوا ﷺ له هه موو كه سیک زیاتر خوی گه وه ی ناسیوه، و له هه موو كه سیکیش زیاتر له خوا ترساوه، وه به روونى ئاینه كه ی به خه لکی راگه یاندوو ه، و ئومه ته كه ی خۆى ئاراسته کردوو ه بۆ خیر و چا كه وئاگادارى کردوو نه ته وه له هه موو خراپه یه ك و چۆنیه تی خو دوورگرتن لى .

چۆن ئه ی ئه وه نیه له زیاتر له فه رموو ده یه كدا باسى ئه وه ی کردوو ه كه ناييت موسلمانان خۆیان بۆ زیاره تی شویتیک ناماده بکه ن، جگه له سه ی مزگوته كه نه بیت وهك ئاماژه مان پیندا، وه له فه رموو ده یه كى

(33) ئیمامى بوخارى وموسليم هاوړان له سه ر ئه م فه رموو ده یه .

زۆر ڤوون وئاشکرادا ئومه ته که ی ئاگادار کردوه ته وه له وه ی گۆره که ی نه که ن به شویت ی کۆبونه وه
 ئاههنگ گئیران، وه ک فهرموویه تی : { لا تتخذوا قبوري عيدا، ولا بیوتکم قبوراً، وصلوا علی فإن صلاتکم
 تبلغني حیث کنتم } (34) واتا : گۆره که م مه که ن به شویت ی کۆبونه وه وجه ژن وئاههنگ گئیران، وه
 ماله کانتان مه که ن به گۆر، وه سه لا واتم له سه ر بدهن، چونکه سه لا وات ی ئیوه له هه ر شویتیک بن به من
 ده گات .

چونکه شه رعیه تدان به گه شتکردن وکۆل وبار پینچانه وه بۆ لای گۆری پیغمبهری ﷺ خوا
 سه رده کیشیت بۆ ئه وه ی خه لکی گۆره که ی بکه ن به جیگا وشویتی جه ژن وئاههنگ گئیران، وڤوودانی
 سه رپیچی وکاری نامه شروع، که پیغمبهری خوا ﷺ زۆر لپی ترساوه، له وه ی که ئومه ته که ی
 زیاده ڤۆبی له هه قیدا بکه ن و له ئاست پله وپایه ی پیغمبهرایه تی به رزی بکه نه وه بۆ پله ی
 خویه تی (په نا به خوی گه وره)، هه روه ک چۆن هه ندیک له خه لکی نه زان ونه خویته وار به م هۆبه وه
 که وتونه ته ناو کاری ناشه رعی وئه نجامدانی هه ندیک هه لسوکه وت که به شیرک و هاوه ل بریاردان بۆ
 خوی گه وره داده نریت، له خوی گه وره داواکارین ئیمه و ته واوی موسلمانانیش له و کارانه پپاریزیت،
 وزیاتر هۆشیارمان بکاته وه لپی .

به لام له هه مان کاتدا هه ندیک که س هه ندیک فهرمووده ده که نه به لگه بۆ کاره کانیا ن فهرمووده ی
 زۆر لاوازن، یان هه ر درۆ وه له به ستراون به ده م پیغمبهری خواوه ﷺ، هه ر بۆیه زانایان و فهرمووده ناسانی
 ئه م ئومه ته، وه ک زانای خواناس (دار قطني) و (به یه قی) و (حافظ ابن حجر) و کۆمه لیک زانای تر،
 موسلمانانیا ن له و فهرموودانه ئاگادار کردوه ته وه، که ته واو پینچه وانه ی فهرمووده سه حیحه کانی پیغمبهری
 خوان ﷺ، که ڤیگری له وه ده کات مرۆفی موسلمان گه شت بکات وکۆل وباری بپینچیته وه به مه به سستی
 سه ردانیکردنی هه یچ جیگایه ک جگه له و سێ مزگوته ی که پینستر ئاماژه مان پیندا وباسمانکردن .

(34) ئه بو داود ڤیوایه تی کردوه .

ئاگادار بوونوه له هه ندىك

لهو فهرموودانهى كه زۆر لاوازن يان به دەم پيغمبهرى خوا ﷺ هه ليه ستراون

خۆشه ويستان ئه وهى له خواره وه ئاماژهى بى ده ده ين كۆمه لىك لهو فهرموودانه ن كه زۆر لاوازن، يان به دەم پيغمبهرى خوا ﷺ هه ليه ستراون، واتا : به هيچ شيويه ك به فهرموودهى پيغمبهرى خوا نازميرين، وه ناييت كار يان بى بكرىت، ئه وه شى دايناوه ئه گهر به ده ست ئه نقه صد درۆى به دەم پيغمبهره وه ﷺ كرديت بىنگومان جىنگاى دۆزه خه، چونكه پيغمبهرى خوا ﷺ له فهرمووده يه كى سه حيدا فهرموويه تى : هه ر كه سىك به ئه نقه صد درۆ به دەم منه وه بكات، ئه وه با جىنگاى خۆ له ئاگر دا ديارى بكات .

بۆيه ده بىت ئاگادارىان بىت و هه لئه خه له تىت بىيان :

يه كه م : " من حج ولم يزرنى فقد جفانى " واتا : هه ر كه سىك حه ج بكات و زياره تى گۆره كه م نه كات ئه وه ته ركى منى كر دووه، و كه مته رخه مى كر دووه له ئاست مندا .

دوووه م : " من زارنى بعد مماتى فكأنما زارنى فى حياتى " واتا : ئه و كه سهى دواى وه فاتم سهردانم بكات وه ك ئه وه وايه له ژياندا سهردانى منى كر دىت .

سىهه م : " من زارنى وزار أبى إبراهيم فى عام واحد ضمننت له على الله الجنة " واتا : هه ر كه سىك زياره تى من و باوكم ئىبراهيم بكات له يه ك سالدا ئه وه زه مانه تى به هه شتى بۆ ده كه م لای خواى گه وه .

چواره م : " من زار قبرى وجبت له شفاعتى " واتا : هه ر كه سىك سهردانى گۆره كه م بكات ئه وه شه فاعه تم بۆ ئه و واجب ده بىت .

ئهم فهرموودانه وهاوشيوه كانيان هيچيان له پيغمبهره وه ﷺ جىگير نه بوونه، حافظ ابن حجر (ره حمه تى خواى لى بىت) له په رتوو كىكى به ناوى (التلخيص) ده لىت : كۆى ئهم فهرموودانه هه ر هه مووى لاوازن .

حافظ العقيلي يش ده لىت : هيچ فهرمووده يه ك له م فهرموودانه سه حىح وراست ودروست نىن .

پېرسى ئەم پەرتووكە

لاپەرە	بابەت
3	پېشە كى .
5	ئادابەكانى سەردانى كردنى مزگەوتى پىغەمبەر ﷺ وچەند جىگايەتى تر لە شارى مەدينە .
11	ھەندىك ئاگادارى و ھۆشياريدان بۇ ئەو كەسانەى سەردانى مزگەوتى پىغەمبەرى ﷺ خوا ﷺ دە كەن .
19	ئاگادار بونەوہ لە ھەندىك لەو فەرموودانەى كە زۇر لاوازن يان بەدەم پىغەمبەرى ﷺ خوا ﷺ ھەلبەستراون .
21	پېرسى ئەم پەرتووكە .

